

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 9 marca 2017 r. *

Odesłanie prejudycjalne — Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 — Czasowy i przedmiotowy zakres stosowania — Sprawy cywilne i handlowe — Postępowanie egzekucyjne mające na celu uzyskanie zaspokojenia niezapłaconej wierzytelności z tytułu korzystania z parkingu publicznego — Włączenie — Pojęcie „sądu” — Notariusz wydający nakaz egzekucyjny na podstawie „dokumentu autentycznego

W sprawie C-551/15

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Općinski sud u Puli-Pola (sąd miejski Pula, Chorwacja) postanowieniem z dnia 20 października 2015 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 23 października 2015 r., w postępowaniu:

Pula Parking d.o.o.

przeciwko

Svenowi Klausowi Tederahnowi,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: M. Ilešić, prezes izby, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (sprawozdawca) i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 14 lipca 2016 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Pula Parking d.o.o. przez M. Kuzmanovicia oraz S.L. Pacheca-Vinkovicia, odvjetnici,
- w imieniu S.K. Tederahna przez E. Zadravca, odvjetnik,
- w imieniu rządu chorwackiego przez A. Metelko-Zgombić, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzega oraz M. Hellmanna, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: chorwacki.

- w imieniu rządu szwajcarskiego przez M. Schölla, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez C. Cattabrigę, S. Ječmenicę oraz M. Wilderspina, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 27 października 2016 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania egzekucyjnego toczącego się pomiędzy spółką Pula Parking d.o.o. a Svenem Klausem Tederahnem w przedmiocie żądania zaspokojenia niezapłaconej wierzytelności z tytułu korzystania z parkingu publicznego.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Podstawę prawną rozporządzenia nr 1215/2012 stanowi art. 67 ust. 4 i art. 81 ust. 2 lit. a), c) i e) TFUE.
- 4 Motywy 3, 4, 10, 26 i 34 rozporządzenia nr 1215/2012 brzmią następująco:

„(3) Unia wyznaczyła sobie za cel utrzymanie i dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, między innymi poprzez ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności przy pomocy zasady wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych [...].

(4) Różnice pomiędzy przepisami poszczególnych państw o jurysdykcji i uznawaniu orzeczeń utrudniają należyte funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Dlatego nieodzowne jest wydanie przepisów celem ujednolicenia przepisów o jurysdykcji w sprawach cywilnych i handlowych, aby zapewnić szybkie i nieskomplikowane uznawanie i wykonywanie orzeczeń wydanych w jednym z państw członkowskich.

[...]

(10) Przedmiotowy zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia powinien rozciągać się, pominąwszy kilka dokładnie określonych dziedzin prawa, na zasadniczą część prawa cywilnego i handlowego [...].

[...]

(26) Wzajemne zaufanie do sprawowania wymiaru sprawiedliwości w Unii usprawiedliwia zasadę, zgodnie z którą orzeczenia wydane w państwie członkowskim powinny być uznawane we wszystkich państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania. Ponadto cel w postaci ograniczenia nakładu czasu pracy oraz kosztów, jakie wiążą się z transgranicznym postępowaniem sądowym, uzasadnia zniesienie wymagania stwierdzenia

wykonalności przed wykonaniem orzeczenia w wezwanym państwie członkowskim. W związku z tym orzeczenie wydane przez sądy państwa członkowskiego powinno być traktowane tak, jak gdyby zostało wydane w wezwanym państwie członkowskim.

[...]

(34) W celu zapewnienia ciągłości pomiędzy Konwencją [z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32)], rozporządzeniem [Rady] (WE) nr 44/2001 [z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1)] i niniejszym rozporządzeniem powinny być przewidziane przepisy przejściowe. Dotyczy to również wykładni postanowień Konwencji [z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych] oraz zastępujących ją rozporządzeń dokonywanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej”.

- 5 Rozdział I rozporządzenia nr 1215/2012 nosi tytuł „Zakres stosowania i definicje”. Zawiera on art. 1 ust. 1, który przewiduje:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych, administracyjnych ani spraw dotyczących odpowiedzialności państwa za działania lub zaniechania w wykonywaniu władzy publicznej (*acta iure imperii*)”.

- 6 Zgodnie z art. 2 tego rozporządzenia:

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

- a) »orzeczenie« oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd państwa członkowskiego – niezależnie od tego, jak zostanie określone – w tym wyrok, postanowienie, nakaz, nakaz egzekucyjny oraz postanowienie w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania wydane przez urzędnika sądowego.

[...]”.

- 7 Artykuł 3 tego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„Do celów niniejszego rozporządzenia termin »sąd« obejmuje niżej wymienione organy w zakresie, w jakim są one właściwe w sprawach wchodzących w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia:

- a) na Węgrzech – w postępowaniach uproszczonych dotyczących nakazu zapłaty (*fizetési meghagyásos eljárás*) – notariusz (*közjegyző*);
b) w Szwecji – w postępowaniach uproszczonych dotyczących nakazu zapłaty (*betalningsföreläggande*) i pomocy (*handräckning*) – służba komornicza (*kronofogdemyndigheten*)”.

- 8 Artykuł 66 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie wyłącznie do postępowań sądowych wszczętych, do formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych dokumentów urzędowych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych w dniu 10 stycznia 2015 r. lub po tej dacie.

2. Niezależnie od art. 80, rozporządzenie (WE) nr 44/2001 nadal ma zastosowanie do orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych, dokumentów urzędowych formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych przed dniem 10 stycznia 2015 r., objętych zakresem zastosowania tego rozporządzenia”.

B – Prawo chorwackie

- 9 Artykuł 31 Ovršni zakon (ustawy o egzekucji, *Narodne novine* nr 112/12, 25/13 i 93/14) przewiduje:

„1) Zgodnie z niniejszą ustawą dokumentem autentycznym jest faktura [...], wyciąg z ksiąg rachunkowych, uwierzytelniony dokument prywatny oraz wszelki dokument uznany za urzędowy zgodnie z przepisami szczególnymi. Wyliczenie odsetek uznawane jest również za fakturę.

2) Dokument autentyczny nadaje się do wykonania w drodze egzekucji, jeżeli figurują na nim dane wierzyciela i dłużnika, jak również przedmiot, charakter, zakres i data wymagalności zobowiązania pieniężnego.

3) Faktura przedstawiona do zapłaty osobie fizycznej nieprowadzącej działalności podlegającej rejestracji powinna zawierać, oprócz informacji wyszczególnionych w pkt 2 niniejszego artykułu, informację dla dłużnika, że w przypadku niewykonania wymagalnego zobowiązania pieniężnego wierzyciel może, na podstawie dokumentu autentycznego, zażądać egzekucji.

[...]”.

- 10 Zgodnie z art. 278 ustawy o egzekucji wnioski o wszczęcie egzekucji na podstawie dokumentów autentycznych rozpatrują notariusze.
- 11 Według art. 279 ust. 1 i 3 tej ustawy dla rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o wszczęcie egzekucji właściwy terytorialnie jest notariusz mający siedzibę w okręgu, w którym zamieszkuje lub ma siedzibę dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym. Zgodnie z art. 38 tej samej ustawy ta właściwość terytorialna jest wyłączna. Wniosek o wszczęcie egzekucji przedłożony notariuszowi, który nie jest właściwy terytorialnie, zostanie odrzucony przez sąd.
- 12 Zgodnie z art. 282 ust. 3 wspomnianej ustawy notariusz, do którego wpłynie w terminie dopuszczalny i uzasadniany sprzeciw od wydanego przezeń nakazu egzekucyjnego, przekaze sprawę do rozpoznania właściwemu sądowi, który rozstrzygnie w przedmiocie wspomnianego sprzeciwu zgodnie z art. 57 i 58 tej samej ustawy.
- 13 Artykuł 283 ust. 1 tej samej ustawy stanowi, że notariusz nadaje, na wniosek wnioskodawcy, klauzulę wykonalności odpisowi nakazu egzekucyjnego, który wydał, jeśli w terminie ośmiu dni po upływie terminu na wniesienie sprzeciwu nie zostanie on wniesiony.
- 14 Zgodnie z art. 58 ust. 3 ustawy o egzekucji sąd, do którego wpłynęły akta dotyczące sprzeciwu od nakazu egzekucyjnego, jest uprawniony do uchylecia tego nakazu egzekucyjnego w zakresie, w jakim nakazuje on wszczęcie egzekucji, oraz do stwierdzenia nieważności przyjętych środków; dalsze postępowanie odbywa się zgodnie z zasadami stosowanymi w przypadku sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 15 Spółka Pula Parking, należąca do miasta Pula (Chorwacja), jest odpowiedzialna, na podstawie rozporządzenia burmistrza tego miasta z dnia 16 grudnia 2009 r., zmienionego rozporządzeniem z dnia 11 lutego 2015 r., za zarząd płatnymi parkingami publicznymi tego miasta, nadzór nad nimi, ich konserwację i sprzątanie, pobieranie opłat za postój oraz za inne powiązane zadania.
- 16 W dniu 8 września 2010 r. S.K. Tederahn, zamieszkały w Niemczech, zaparkował swój samochód na parkingu publicznym w mieście Pula. Pula Parking wręczyła S.K. Tederahnowi bilet za postój.
- 17 Zgodnie z treścią umowy o udostępnienie miejsca parkingowego, której zawarcie skutkowało wręczeniem wspomnianego biletu, S.K. Tederahn był zobowiązany do zapłaty za ten bilet w terminie ośmiu dni od daty jego wydania, po którym to terminie naliczane były odsetki za zwłokę.
- 18 Ponieważ S.K. Tederahn nie uiścił należnej sumy w wyznaczonym terminie, Pula Parking zwróciła się w dniu 27 lutego 2015 r. do notariusza, którego kancelaria mieści się w mieście Pula, z wnioskiem o wszczęcie egzekucji na podstawie „dokumentu autentycznego” zgodnie z art. 278 ustawy o egzekucji.
- 19 „Dokumentem autentycznym” wydanym przez spółkę Pula Parking był wyciąg z jej ksiąg, zgodnie z którym, mając na względzie fakturę z dnia 8 września 2010 r., kwota 100 HRK (kun chorwackich) (około 13 EUR) była wymagalna w dniu 16 września 2010 r.
- 20 Na podstawie tego dokumentu notariusz wydał w dniu 25 marca 2015 r. nakaz egzekucyjny.
- 21 Po wniesieniu przez S.K. Tederahna w dniu 21 kwietnia 2015 r. sprzeciwu od nakazu egzekucyjnego sprawa została przekazana Općinski sud u Puli-Pola (sądowi miejskiemu Puli, Chorwacja), zgodnie z art. 282 ust. 3 ustawy o egzekucji.
- 22 W ramach sprzeciwu S.K. Tederahn podniósł zarzut braku właściwości rzeczowej i terytorialnej notariusza, który w dniu 25 marca 2015 r. wydał nakaz egzekucyjny, uznając, że nie był on uprawniony do wydawania na podstawie „dokumentu autentycznego” z 2010 r. takiego nakazu wobec obywatela niemieckiego lub obywatela jakiegokolwiek innego państwa członkowskiego Unii.
- 23 W tych okolicznościach Općinski sud u Puli-Pola (sąd miejski Puli) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
 - „1) Zważywszy na charakter prawny stosunku łączącego strony sporu: czy w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie rozporządzenie nr 1215/2012?
 - 2) Czy rozporządzenie nr 1215/2012 odnosi się również do właściwości notariuszy w Republice Chorwacji?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie czasowego zakresu zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012

- 24 Zważywszy, że S.K. Tederahn powołał się na brak możliwości zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 *ratione temporis* z uwagi na zawarcie umowy o korzystanie z parkingu przed przystąpieniem Republiki Chorwackiej do Unii, co miało miejsce w dniu 1 lipca 2013 r., należy przypomnieć, że akt przystąpienia jest oparty na zasadzie natychmiastowego i pełnego stosowania

przepisów prawa Unii do danego państwa członkowskiego, a odstępstwa są dopuszczalne jedynie wtedy, gdy zostały wyraźnie przewidziane w przepisach przejściowych (zob. podobnie wyrok z dnia 28 kwietnia 2009 r., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, pkt 33).

- 25 Odnosząc się, ściślej rzecz biorąc, do rozporządzenia nr 1215/2012, należy przypomnieć, że rozporządzenie to, zgodnie z jego art. 66 ust. 1, ma zastosowanie wyłącznie do postępowań sądowych wszczętych, do formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych dokumentów urzędowych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych w dniu 10 stycznia 2015 r. lub później.
- 26 W niniejszym wypadku, chociaż sprawa rozpatrywana w postępowaniu głównym dotyczy zaspokojenia niezapłaconej wierzytelności z tytułu korzystania z parkingu, należy na podstawie umowy zawartej przed przystąpieniem Republiki Chorwackiej do Unii, postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w dniu 27 lutego 2015 r., po wejściu w życie rozporządzenia nr 1215/2012, a spór w postępowaniu głównym zawisł przed sądem odsyłającym w dniu 21 kwietnia 2015 r., tak że powództwo takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym jest objęte czasowym zakresem zastosowania tego rozporządzenia.
- 27 Jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 33 opinii, powszechne jest, że egzekucja wymagalnych roszczeń podlega przepisom obowiązującym w momencie wszczęcia postępowania egzekucyjnego, a nie tym obowiązującym w chwili zawierania pierwotnej umowy.
- 28 Wniosek sformułowany w pkt 26 niniejszego wyroku znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału wydanym na gruncie Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, której – jak wynika z motywu 34 rozporządzenia 1215/2012 – należy zapewnić ciągłość w zakresie wykładni art. 66 ust. 1 tego rozporządzenia, zgodnie z którą, aby przepisy tego rozporządzenia miały zastosowanie w sporach dotyczących stosunków prawnych powstałych przed jego wejściem w życie, istotne jest tylko, by postępowanie sądowe zostało wszczęte po tej dacie (zob. podobnie wyrok z dnia 13 listopada 1979 r., Sanicentral, 25/79, EU:C:1979:255, pkt 6).

W przedmiocie pytania pierwszego

- 29 Za pomocą pytania pierwszego sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że postępowanie egzekucyjne wszczęte przez spółkę należącą do jednostki samorządu terytorialnego przeciwko osobie fizycznej zamieszkałej w innym państwie członkowskim w celu uzyskania zaspokojenia niezapłaconej wierzytelności z tytułu korzystania z parkingu publicznego, którego eksploatacja została powierzona tejże spółce przez wspomnianą jednostkę samorządu terytorialnego, jest objęte zakresem zastosowania rzeczzonego rozporządzenia.
- 30 Spółka Pula Parking, rządy chorwacki i szwajcarski oraz Komisja Europejska są w istocie zgodne co do tego, by uznać, że stosunek prawny stanowiący przedmiot postępowania głównego ma charakter cywilny w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012.
- 31 W zakresie, w jakim rozporządzenie nr 1215/2012 zastępuje obecnie rozporządzenie nr 44/2001, na wstępie należy przypomnieć, że dokonana przez Trybunał wykładnia przepisów tego ostatniego rozporządzenia obowiązuje także w odniesieniu do rozporządzenia nr 1215/2012, gdy przepisy tych dwóch instrumentów prawa Unii można zakwalifikować jako równoważne (wyrok z dnia 16 listopada 2016 r., Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 W tym względzie, jak również wynika to z art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, który powtarza sformułowanie art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001, zakres zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 dotyczy „spraw cywilnych i handlowych”.

- 33 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału w celu zapewnienia w najszerszym możliwym zakresie równości i jednolitości praw i obowiązków wynikających z tego rozporządzenia dla państw członkowskich i zainteresowanych osób nie należy dokonywać wykładni pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” poprzez proste odesłanie do prawa krajowego jednego z tych państw. Pojęcie to należy traktować jako pojęcie autonomiczne, którego wykładni trzeba dokonywać w oparciu z jednej strony o cele i systematykę tego rozporządzenia, a z drugiej o zasady ogólne wynikające z całokształtu systemów prawa krajowego (zob. podobnie wyrok z dnia 22 października 2015 r., *Aannemingsbedrijf Aertssen i Aertssen Terrassements*, C-523/14, EU:C:2015:722, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 Aby ustalić, czy dana sprawa wchodzi w zakres zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012, należy zidentyfikować stosunek prawny istniejący między stronami sporu prawnego, podstawę powództwa, a także warunki jego wytoczenia (zob. podobnie wyroki: z dnia 11 kwietnia 2013 r., *Sapir i in.*, C-645/11, EU:C:2013:228, pkt 34; a także z dnia 12 września 2013 r., *Sunico i in.*, C-49/12, EU:C:2013:545, pkt 35).
- 35 W niniejszym wypadku, jak stwierdził to również rzecznik generalny w pkt 49–51 opinii, zarządzanie parkingiem publicznym i pobieranie opłat za postój stanowią zadanie o znaczeniu lokalnym, którego wykonanie zapewnia spółka Pula Parking, należąca do miasta Pula. Jednakże o ile spółce Pula Parking przyznano uprawnienia za pomocą aktu władztwa publicznego, o tyle ani ustalenie wynikające z umowy niezapłaconej wierzytelności za postój, ani dążenie do jej zaspokojenia, mające na celu ochronę prywatnych interesów i regulowane przez krajowe przepisy prawa powszechnie obowiązującego znajdujące zastosowanie w stosunkach między podmiotami prawa prywatnego, nie wydają się wymagać od miasta Pula lub spółki Pula Parking wykonywania prerogatyw władzy publicznej.
- 36 W tym względzie z akt znajdujących się w posiadaniu Trybunału wydaje się wynikać, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego, że dochodzona przez Pula Parking wierzytelność z tytułu postoju nie prowadzi do nałożenia kary, którą można uznać za wynikającą z aktu władztwa publicznego, oraz że nie ma ona charakteru represyjnego, lecz stanowi zwykłe wynagrodzenie za świadczoną usługę.
- 37 Ponadto nie wydaje się również, aby wręczając zainteresowanemu bilet za postój, spółka Pula Parking przyznawała sobie sama tytuł wykonawczy, z pominięciem przepisów prawa powszechnie obowiązującego, ponieważ w następstwie tego wręczenia Pula Parking jest w stanie, podobnie jak na przykład wystawca faktury, powołać się na dokument autentyczny umożliwiający jej wszczęcie postępowania zgodnie z przepisami ustawy o egzekucji (zob. podobnie wyrok z dnia 12 września 2013 r., *Sunico i in.*, C-49/12, EU:C:2013:545, pkt 39).
- 38 Wynika z tego, że stosunek prawny istniejący pomiędzy spółką Pula Parking a S.K. Tederahnem należy uznać co do zasady za stosunek prywatnoprawny, a zatem za objęty zakresem znaczeniowym pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu rozporządzenia nr 1215/2012.
- 39 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że postępowanie egzekucyjne wszczęte przez spółkę należącą do jednostki samorządu terytorialnego przeciwko osobie fizycznej zamieszkałej w innym państwie członkowskim w celu uzyskania zaspokojenia niezapłaconej wierzytelności z tytułu korzystania z parkingu publicznego, którego eksploatacja została powierzona tej spółce przez wspomnianą jednostkę samorządu terytorialnego, o ile wierzytelność ta nie ma w żaden sposób charakteru represyjnego, lecz stanowi zwykłe wynagrodzenie za świadczoną usługę, jest objęte zakresem zastosowania rzeczonoego rozporządzenia.

W przedmiocie pytania drugiego

- 40 Za pomocą pytania drugiego sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy rozporządzenie nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że notariusze wykonujący w Chorwacji kompetencje powierzone im przez prawo krajowe w ramach postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” są objęci zakresem znaczeniowym pojęcia „sądu” w rozumieniu rzeczzonego rozporządzenia.
- 41 Pula Parking oraz rząd chorwacki uważają, że dla celów rozporządzenia nr 1215/2012 termin „sąd” powinien być rozumiany szeroko, tak aby obejmował nie tylko sądy – w dosłownym znaczeniu tego słowa – sprawujące funkcje sądowe, lecz także notariuszy. Komisja Europejska oraz inni interwenienci, o których mowa w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości, z wyjątkiem rządu szwajcarskiego, który nie wypowiedział się w tej kwestii, przedstawiając uwagi na piśmie, twierdzą, że z zastrzeżeniem zmiany tego rozporządzenia, notariusze w Chorwacji nie mogą być stawiani w kontekście postępowań egzekucyjnych prowadzonych w oparciu o „dokument autentyczny” na równi z sądami w rozumieniu tego rozporządzenia.
- 42 Jak wynika również z orzecznictwa Trybunału, w przypadku braku odesłania do prawa krajowego państw członkowskich przepisy rozporządzenia nr 1215/2012 powinny być interpretowane w sposób autonomiczny, biorąc pod uwagę ogólną systematykę, cele i genezę tego instrumentu prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 7 lipca 2016 r., Hőszig, C-222/15, EU:C:2016:525, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 43 W odniesieniu do ogólnej systematyki rozporządzenia nr 1215/2012 należy zauważyć, że rozporządzenie to kilkakrotnie odsyła do pojęć „sądu”, „jurysdykcji”, „postępowań sądowych”, których to pojęć jednak nie definiuje.
- 44 I tak, tytuł rozporządzenia nr 1215/2012 odwołuje się do „jurysdykcji”, a jego art. 66, w którym mowa o stosowaniu rozporządzenia *ratione temporis*, stanowi w swoim ust. 1, że rozporządzenie to ma zastosowanie wyłącznie do „postępowań sądowych” wszczętych w dniu 10 stycznia 2015 r. lub później.
- 45 W rozdziale I tego rozporządzenia, zatytułowanym „Zakres stosowania i definicje”, jego art. 1 ust. 1 przewiduje, że ma ono zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Artykuł 2 wspomnianego rozporządzenia definiuje pojęcie „orzeczenia” jako każde orzeczenie wydane przez sąd państwa członkowskiego – niezależnie od tego, jak zostanie określone dane orzeczenie.
- 46 Artykuł 3 tego samego rozporządzenia wskazuje organy, które w zakresie, w jakim są właściwe w sprawach wchodzących w zakres stosowania tego rozporządzenia, są traktowane jak sądy, czyli na Węgrzech w postępowaniach uproszczonych dotyczących nakazu zapłaty – notariusze, a w Szwecji w postępowaniach uproszczonych dotyczących nakazu zapłaty i pomocy – służba komornicza. Artykuł ten dotyczy konkretnie organów, które wymienia, nie zaliczając do nich notariuszy w Chorwacji. W tym względzie bez znaczenia jest, że rozporządzenie nr 1215/2012 zostało przyjęte w dniu 12 grudnia 2012 r., przed przystąpieniem Republiki Chorwacji do Unii, oraz że dostosowania techniczne do unijnego dorobku prawnego odnosiły się tylko do przyjętych aktów prawnych Unii opublikowanych w *Dzienniku Urzędowym Unia Europejskiej* przed dniem 1 lipca 2012 r.
- 47 Ponadto, w odniesieniu do funkcji notariuszy, Trybunał trwale uznawał istnienie fundamentalnych różnic między funkcją sądową a funkcją notarialną (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 maja 2011 r., Komisja/Austria, C-53/08, EU:C:2011:338, pkt 103; z dnia 1 października 2015 r., ERSTE Bank Hungary, C-32/14, EU:C:2015:637, pkt 47; a także z dnia 1 lutego 2017 r., Komisja/Węgry, C-392/15, EU:C:2017:73, pkt 111).

- 48 Ponadto należy stwierdzić, że w odróżnieniu od na przykład rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. 2012, L 201, s. 107), którego art. 3 ust. 2 precyzuje, że termin „sąd” w rozumieniu tego rozporządzenia obejmuje nie tylko organy sądowe, ale także wszystkie inne organy właściwe w sprawach spadkowych, które wykonują funkcje sądowe i spełniają warunki wymienione w przywołanym przepisie, rozporządzenie nr 1215/2012 nie zawiera żadnego przepisu o charakterze ogólnym o podobnym skutku.
- 49 W związku z tym należy, jak przypomniano w pkt 42 niniejszego wyroku, dokonać w ramach niniejszej sprawy oceny pojęcia „sądu” w kontekście celów realizowanych przez rozporządzenie nr 1215/2012, o których wykładnię wnosi sąd odsyłający.
- 50 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z motywem 4 wspomnianego rozporządzenia konieczne jest ujednolicenie przepisów o jurysdykcji w sprawach cywilnych i handlowych, tak by zapewnić szybkie i nieskomplikowane uznawanie i wykonywanie orzeczeń wydanych w jednym z państw członkowskich. Jak przypomina o tym motyw 26 tego samego rozporządzenia, owa zasada wzajemnego uznawania jest przede wszystkim usprawiedliwiona wzajemnym zaufaniem do sprawowania wymiaru sprawiedliwości w ramach Unii.
- 51 Z orzecznictwa Trybunału wynika, że zarówno zasada wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, jak i zasada wzajemnego uznawania mają w prawie Unii fundamentalne znaczenie, gdyż umożliwiają utworzenie i utrzymywanie przestrzeni bez granic wewnętrznych (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 52 W systematyce rozporządzenia nr 1215/2012 zasady te znajdują odzwierciedlenie w wydawaniu i egzekwowaniu orzeczeń przez sądy danego państwa członkowskiego tak, jak gdyby zostały one wydane w państwie członkowskim, w którym złożono wniosek o ich wykonanie.
- 53 Rozporządzenie nr 1215/2012, którego podstawą prawną jest art. 67 ust. 4 TFUE, ma na celu ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności za pomocą zasady wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych, jak również w obszarze współpracy w sprawach cywilnych i handlowych, wzmocnienie uproszczonego i skutecznego systemu norm kolizyjnych, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych, systemu opisanego w instrumentach prawnych, których jest on częścią, aby ułatwić współpracę sądową, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi (zob. analogicznie, w dziedzinie współpracy sądowej i policyjnej w sprawach karnych, wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 32).
- 54 W konsekwencji, ze względu na cele realizowane przez rozporządzenie nr 1215/2012, pojęcie „sądu” w rozumieniu tego aktu należy interpretować, biorąc pod uwagę konieczność umożliwienia sądom krajowym państw członkowskich zidentyfikowania orzeczeń wydawanych przez sądy innych państw członkowskich i postępowania z szybkością wymaganą przez to rozporządzenie na etapie wykonywania tych orzeczeń. Poszanowanie zasady wzajemnego zaufania w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich Unii, które leży u podstaw stosowania wspomnianego rozporządzenia, wymaga bowiem przede wszystkim, aby orzeczenia, o których wykonanie wnosi inne państwo członkowskie, były wydawane w postępowaniu sądowym gwarantującym niezależność i bezstronność oraz poszanowanie zasady kontryktoryjności.

- 55 Wniosek ten znajduje oparcie w genezie rozporządzenia nr 1215/2012. W tym względzie projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych [COM(2010) 748 wersja ostateczna], dotyczący przekształcenia rozporządzenia nr 44/2001, przewidywał uwzględnienie w rozdziale I rozporządzenia nr 1215/2012, zatytułowanym „Zakres stosowania i definicje”, definicji pojęcia „sądu” w taki sposób, aby obejmowało ono „wszystkie organy, którym państwa członkowskie nadały jurysdykcję w sprawach należących do zakresu [...] rozporządzenia”. Jednakże prawodawca Unii nie podtrzymał tego stanowiska.
- 56 W niniejszym wypadku, jak podniósł rząd chorwacki na rozprawie, w Chorwacji notariusze są częścią notariatu publicznego, oddzielnego od systemu sądownictwa. Zgodnie z przepisami ustawy o egzekucji notariusze są właściwi w przedmiocie wydawania nakazów egzekucyjnych w odpowiedzi na wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie dokumentu autentycznego. Kiedy nakaz egzekucyjny zostaje doręczony pozwanemu, może on zgłosić sprzeciw. Notariusz, przed którym w terminie zostanie zgłoszony dopuszczalny i uzasadniany sprzeciw wobec wydanego przezeń nakazu egzekucyjnego, przekazuje sprawę do rozpoznania właściwemu sądowi, który rozstrzygnie w przedmiocie tego sprzeciwu.
- 57 Z przepisów tych wynika, że nakaz egzekucyjny wydany przez notariusza na podstawie „dokumentu autentycznego” doręcza się dłużnikowi po jego wydaniu, przy czym wniosek, który wpłynął do notariusza, nie jest dłużnikowi komunikowany.
- 58 O ile prawdą jest, że dłużnik ma możliwość wniesienia sprzeciwu od nakazu egzekucyjnego wydanego przez notariusza i wydaje się, iż notariusz wykonuje kompetencje powierzone mu w ramach postępowań egzekucyjnego prowadzonego na podstawie „dokumentu autentycznego” pod kontrolą sędziego, któremu notariusz przekazuje do rozpatrzenia ewentualne sprzeciwy, o tyle jednak badanie przez notariuszy w Chorwacji wniosków o wydanie nakazu egzekucyjnego na żądanej podstawie nie ma charakteru kontradiktoryjnego.
- 59 W świetle wszystkich powyższych rozważań na pytanie drugie należy udzielić odpowiedzi, iż rozporządzenie nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że notariusze wykonujący w Chorwacji kompetencje powierzone im przez prawo krajowe w ramach postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” nie są objęci zakresem znaczeniowym pojęcia „sądu” w rozumieniu rzeczzonego rozporządzenia.

W przedmiocie kosztów

- 60 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że postępowanie egzekucyjne wszczęte przez spółkę należącą do jednostki samorządu terytorialnego przeciwko osobie fizycznej zamieszkałej w innym państwie członkowskim w celu uzyskania zaspokojenia niezapłaconej wierzytelności z tytułu korzystania z parkingu publicznego, którego eksploatacja została powierzona tej spółce przez wspomnianą jednostkę**

samorządu terytorialnego, o ile wierzytelność ta nie ma w żaden sposób charakteru represyjnego, lecz stanowi zwykłe wynagrodzenie za świadczoną usługę, jest objęte zakresem zastosowania rzeczzonego rozporządzenia.

- 2) Rozporządzenie nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że notariusze wykonujący w Chorwacji kompetencje powierzone im przez prawo krajowe w ramach postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” nie są objęci zakresem znaczeniowym pojęcia „sądu” w rozumieniu rzeczzonego rozporządzenia.**

Podpisy